

PREKEN

1. BIBEL og BØNN

Da starter jeg med å lese fra Matteus 4,1-11.

2. JESUS BLIR FRISTET

Jeg synes det er en sterk sammenheng mellom de tre tekstene som hører til denne dagen. Den første leste May for oss om syndefallet. Om hvordan slangen, den onde fristeren, fristet Eva og Adam, og han vant. Han klarte å få mennesket til å tvile på hva Gud hadde sagt og på den måten fikk han dem til å gå ut over sin tildelte plass. Mennesket ville være gud selv. Den onde fristeren lokket Eva og Adam og han vant.

Så prøver djevelen, den onde fristeren, å friste Jesus, men da taper han. Djevelen sier: ”Hvis du virkelig er Guds Sønn ...” Så bevis det! Ved hver fristelse bruker Jesus Guds Ord når han skal svare. Selv om både sulten, lysten på popularitet og makt rev i han, så skjøv han det til side, og hentet frem sannheter fra Guds Ord. Og disse bibelordene sa vel først og fremst en ting: Jeg setter min lit til Herren og lar ingen andre dirigere meg.

Hvor vidt dette er ytre hendelser Jesus går igjennom med forflytninger fra ørkenen, til tempelet i Jerusalem og et høyt fjell, eller er indre opplevelser i Jesus, er begge mulig. Men at dette var reelle fristelser for Jesus er jeg sikker på. Ånden førte Jesus bevisst ut i fristelsene, som en test før Jesus kunne gå i gang med sitt virke. Men disse fristelsene tror jeg fulgte Jesus hele livet. Lukas sier til og med i sin fortelling at djevelen etter fristelsene holdt seg borte for han en tid. Fristelsene var ikke over. Tenk deg som Guds Sønn å rå over underets makt og ikke bruke. Jesus var et menneske og levde som et menneske og møtte stadig på ubehageligheter og utfordringer fysisk og praktisk. Ble sikkert sliten av gå eller ble sulten. Litt hodepine eller noe oppkast har vel kanskje også han hatt. Tenk om vi kunne gjort et lekkert lunsj- og dessertbord ut av en svett og dvask matpakke. Jesus møtte også mye motstand på det han sa og gjorde. Og kritikerne ba hånlig om et under som tegn. Så fristende da å misbruke underets makt og imponere. Sikre seg tilhengere og popularitet. Eller i Getsemane, da svettet blod fremfor det han nå visste skulle komme med lidelse og korsdød. Så fristende å ikke være lydige mot den vei Gud hadde gitt han å gå. Ja, Jesus ble virkelig fristet. Men Jesus ga ikke inn for fristelsene.

Slangen, den onde fristeren, lokket Eva og Adam og han vant. Djevelen, den onde fristeren, lokket Jesus og Jesus vant.

Den siste teksten er den May leste fra Hebreerne. Jesus, som selv vet hva det er å bli fristet, har medlidenhet med oss i vår svakhet. Han har forståelse for vår maktesløshet i mange av våre fristelser. Selv om han sto i mot, så har han tilgivelse og nåde for oss, som ikke greier det. Ja, han ber oss frimodig tre frem for Gud, for på hans trone sitter Jesus, full av forståelse av nåde.

Slangen, den onde fristeren, lokket Eva og Adam og han vant. Djevelen, den onde fristeren, lokket Jesus og Jesus vant. Jesus, prøvet i alt, har medlidenhet med oss som i vår svakhet stadig faller i fristelse og møter oss med tilgivelse og nåde.

3. FASTETID

Vi starter nå på fastetiden. Faste betyr ”å holde fast på”. Før var det særlig knyttet opp i mot til dels strenge regler omkring å spise mat.

Fastetidens hovedmotiv er kampen mot det onde. Både Jesu kamp mot det onde i sitt liv på vei mot lidelse og korsdød, og vår kamp mot det onde i dag. Faste for oss i dag er i liten grad å holde fast på

noen spiseregler, men å holde fast på vår kristne tro og gå inn i kampen mot det onde. Og som for Jesus er det beste vi kan gjøre å bruke Guds Ord. Å sette av tid til innlevelse i Guds Ord, bibelen, er noe av det beste vi kan gjøre for å holde fast på vår kristne tro og få styrke til kampen mot det onde.

Forsakelse ligger tett opp til faste. Å forsake noe for å oppnå noe som er bedre. Da kan det jo være at det å avstå fra noen måltider mat i fastetiden kan være til hjelp for noen. Og isteden bruke tiden på å leve seg inn i Guds Ord og bønn. Eller kanskje mer effektivt avstå fra noe av vår mediebruk, TV og/eller aviser og internett, og isteden bruke tiden på å leve seg inn i Guds Ord og bønn. Da holder man jo en del inntrykk unna og får mer plass og rom fra inntrykkene fra bibelen.

4. MILJØ, FORBRUK OG RETTFERD

Kampen mot det onde må kjempes på mange felt. I kristen tro er vi som mennesker satt til forvaltere over skaperverket, men vi er også innvevd i skaperverket og en del av det. Men istedenfor å leve i takt med det skaperverket vi selv er innvevd i og som vi er satt til å ta vare på og bevare så har vi så ofte blitt dets herre. I vår grenseløshet har vi ikke villet nøye oss med å være forvalter, men vi vil være egenrådige herre. I dag er en overdreven forbrukskultur ikke bare kongens og den rike adels privilegium, men i mange land blitt et flertall av befolkningen sitt privilegium. Og når Kina og India plutselig får en stor økonomisk vekst blir konsekvensene av vår felles forbrukskultur umulige. Skulle alle jordens mennesker forbruke som oss vil vi trenge 3,5 jordklode for å ha nok råvarer. For forbrukskulturen er med biskop Finn Wagles ord ”en bruk og kast kultur som er drevet frem av misnøye og som næres av et voksende sug etter varer og tjenester vi ikke trenger.”

En kamp mot det onde i dag innebærer å stå på skaperverkets side. Ikke det at jeg tror at jorden kommer til å gå under. Nei, skaperverket vil slå tilbake mot oss slik vi allerede aner det. De menneskeskapte klimaendringene gir mer ekstremvær og naturkatastrofer, isen smelter også i fjellene og hele systemet med drikkevann er truet. Matmangelen vil vokse pga tørke og flom. Strømmene i havet kan endres, inkludert Golf-strømmen, hvilket gjør hus i Spania virkelig aktuelt for oss i Norge. Jorden går ikke under, men livet på jorden blir verre for så mange. Særlig for de fattige i vår verden, som ikke kan flytte eller flykte unna. Men også for våre barnebarn og oldebarn er vi i dag urolig for den tilstand skaperverket er i når de skal leve sitt liv.

Også her handler det om de mange små hverdagsvalg. For summen av enkeltindivider som en gang i blant gjøre nye valg til beste for miljø og rettferd er enorm. Summen av mine og dine små hverdagsvalg for å verne miljø og begrense forbruk og fremme rettferd er stor. Bare det å ikke fortsette veksten er et betydelig skritt. Bare det at vi i fremtiden nøyer oss med det innkjøpet vi i dag gjør av klær og varer, reiser og tjenester, samt energiforbruk, er å snu retningen. Så kan vi steg for steg i små hverdags handlinger også hjelpe hverandre til reduksjon og en livsstil som jorda kan bære. Da blir det å gå eller sykle istedenfor å kjøre bil på noen av turene vi har i lokalmiljøet et viktig bidrag. Da blir avfallssortering noe som bidrar til endring, da blir det at jeg fyller KN's fastebøsse til ”brød for verden” et vunnet delslag i kampen mot det onde.

Å forsake noe er å tre til side for å tjene en større sak. Hvis ikke vi greier å se at forsakelse er på livets side som en del av det gode liv, er det ikke bare kampen for skaperverket som er tapt. Men hele kampen mot det onde. Vi kan også kalle det å begrense seg. Det klinger bedre og er kanskje lettere å gå inn på. Men det er samme sak. Hvis vi som individer og samfunn ikke lærer å begrense oss går det ut over vår egen livskvalitet og muligheten for gode felles løsninger for oss alle.

5. AVSLUTNING

Husker dere de tre tekstene fra bibelen vi har hørt om i dag?

Slangen, den onde fristeren, lokket Eva og Adam og han vant. Djevelen, den onde fristeren, lokket Jesus og Jesus vant. Jesus, prøvet i alt, har medlidenhet med oss som i vår svakhet stadig faller i fristelse og møter oss med tilgivelse og nåde.

Fastetidens hovedmotiv er kampen mot det onde. Jesus har vunnet den kampen og møter oss med forståelse og nåde, særlig når vi er svake og kraftløse i oss selv. Men fastetid er det hvert år. Fordi kampen mot det onde ikke er over. Mot det onde vi kjenner i oss og ser rundt oss. Og Jesus ber oss kjempe med han – så godt vi kan.